

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancațe nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emorie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erszébet-köru).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA“ iese în de-care di
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la totă ofi-
cile postale din întru și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 141.

Brașov, Luni-Marti 27 Iunie 10 Iulie.

1906.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1906

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corone, pe șase luni 12 corone, pe trei luni
6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Adaus la cronica Țilei.

În ultimele Țile s'au petrecut câ-
teva evenimente politice interioare de
însemnătate, despre cari vom să fa-
cem amintire la locul acesta.

Guvernul austriac a mai făcut un
pas pentru a demonstra, că nu mai
voiesce să sufere, ca să i-se impună
nimica în ce privește învoiala econo-
mică dintre Austria și Ungaria; a de-
clarat categoric în cameră, că *retrage*
*tote proiectele de lege privitoare la pac-
tul economic cu Ungaria*, ce au fost
presentate parlamentului austriac. Prin
urmare tot ce s'a ticluit până acuma
de pe vremile lui Szell-Koerber în
acastă privință, e nul și neavenit. Ne-
gociile vor trebui să se începă dela
început. Pentru-ca să se pôtă resta-
bili paritatea — Țise ministrul preșe-
dinte Beck, — am retras proiectele,
cari parlamentului ungar nici că i-au
fost prezentate.

Sâmbătă s'au închis *delegațiunile*,
cari de astă-dată prin aparițiunea pe
scenă a *koșutiștilor* și prin încercările
lor de a salva aparența, că nu s'au
lăpădat de principiile lor radicale, au
oferit un deosebit interes. Delegații
unguri independiști s'au sbătut ca
pești pe uscat; au mai pișcat câte-o
promisiune în favorul limbei maghiare,
dér rezultatul a fost, că au trebuit să
voteze tot ce li-s'a cerut. Nu trebuie
să uităm resensul, ce l'au produs cu
tote aceste *koșutiștii* în Austria, și
cu deosebire în Viena, prin aceea că
au dat pe față intențiunea de a-se
separa succesiv cu totul de Austria.
Demonstrațiunea din *Bankgasse* a ilus-
trat viu acest resens.

Acum sunt la ordinea Țilei și
„nunțiile“ așa numitelor *deputațiuni*
pentru cvotă. Deputațiunea austriacă
pretinde stabilirea cvotei după nu-
mărul populațiunii în proporțiunea
de 57.6 procente pentru Austria față
cu 42.4 pentru Ungaria, pe când de-
putațiunea ungară a cvotei stăruie a
se susține cheia veche de 65.6 pro-
cente pentru Austria și 34.4 pentru
Ungaria. Se vor schimba „nunțiile“
între cele două deputațiuni, dér se
prevede de pe acum, că o înțelegere
nu se va stabili. De unde urmază, că

Majestatea Sa să decidă Țrași cvota,
cu care trebuie să contribuie fie-care
din statele dualiste la plățirea chel-
tuelilor comune.

Tot Țilele acestea s'a întâmplat
să fie declarat din nou *resboiul va-
mal între Austro-Ungaria și Serbia*.
Guvernul sârbesc a tot trăgănat ne-
gociile pentru încheierea tratatului
de comerț cu monarhia noastră,
până ce ministrul Passici, dificultând
primirea mai multor postulate ale
guvernelor austro-ungare, a silit pe
acestea să declare *resboiul vamal* și
să închidă granițele pentru produc-
tele și mărfurile din Serbia. De aici
incolo proveniențele din Sârbia vor fi
supuse taxelor generale din tariful
autonom existent. Pressa sârbescă
călăresce încă pe calul orgoliului na-
țional, Țicând, că din partea Austro-
Ungariei s'ar cere guvernului sârbesc
să renunțe în scris la independența
Serbiei, și să fie pus sub tutelă. Nu
peste mult însă Sârbii vor trebui să
se mai modereze în fața durei necesi-
tăți, care nu le permite să se lip-
sască de legăturile comerciale nor-
male cu Austro-Ungaria. Totuși nu e
eschisă și o complicare, de cumva
politica economică a Germaniei va
voi să profite de ocaziune și să caute
a cuceri teren nou pentru comerțul
său în Orient.

Oferă interes și unele momente
caracteristice, ce s'au petrecut Țilele
din urmă în incinta *parlamentului*
din Budapesta. Debaterea adresei se
continuă greoi, fiind-că cei din ma-
joritate au vrut s'o termine iute și
fără sgomot, dér siliți de deputații
naționaliști trebuie să stea de vorbă
cu ei. „De când s'a deschis dieta —
esclamă supărată una din foile coali-
ției — n'auȚim Țilnic decât plângerii
de ale naționalităților“.

Le vine greu celor din coaliție,
că trebuie să asculte aceste plângeri,
și nu pot să Țică măcar „*Schluss*“,
cum a Țis un deputat român națio-
nalist în urma unui dialog viu pur-
tat cu câți-va independiști, cari l'au
întrerupt. Pote și pentru-că căldurile
sunt mari și sunt obicinuiți a fi ne-
punctuali, independiștii nici nu prea
vin la ședințe, așa că abia se pot aduna
la începutul ședințelor 40 de înși, ca să se
pôtă începe dezbaterea. Din cauza acăsta
președintele Justh s'a vȚut constrins
să le țină o predică, ameninȚându-i
că va ceti catalogul numelor deputa-
ților și față cu cei ce vor absentă, va
dificulta plata diurnei.

Fiind vorba de Justh putem
adauge, că în decursul dezbaterii adre-
sei președintele camerei s'a cam deo-
chiat din cauza energiei prea mari,
ce a desfășurat-o față cu deputații
naționaliști, ér vicepreședinții, cari
l'au înlocuit din când încând, n'au voit
să rămână îndărătul lui.

Cea mai caracteristică ilustrație
a prieteniei cânelui cu pisica, ce există
între majoritatea maghiară și clubul
naționaliștilor nemaghiari, ni-a ofe-
rit-o convorbirea ce a avut loc, sub
presiunea morală a vorbirei lui Polit,
în culoarele camerei ungar, între Lu-
dovic Olay și Mihail Polit.

Se scie, că mandatul lui Polit a

fost contestat dimpreună cu altele
câteva, printr'o plângere, ce a fost
înaintată camerei. Asupra acestei plân-
geri va avé să judece o comisiune
justițiară a camerei, al cărei membru
este și *koșutiștul* Ludovic Olay. Acesta
dând față cu Polit îi Țise:

„Tu ești cel mai cultivat și in-
teligent între Sârbii. De aceea îți vom
anula mandatul, căci ești totodată
și cel mai periculos între colegii ței!“
Polit îl privi cu mirare și răspuse:
„Aici e vorba de o plângere și plân-
gerile trebuie supuse esaminării, decât
sunt basate ori nu. În cestiuni de
acăsta n'are de a face nimic inteli-
gența mea cu mandatul meu“ —
Olay replică: „Vom găsi noi un mo-
tiv. Voiți ridica o cestiune princi-
piară, a cărei rezolvire va face imposi-
bil mandatul țeu“. Polit se stăpâni
și respuse cu sarcasm: „Acăsta ar
fi fără îndoială o judecată foarte ciu-
dată“.

Olay însuși a istorisit prietinelor
acăsta convorbire, care firește a cau-
sat mare iritațiune în sinul deputa-
ților naționaliști.

Cestiunea principiară ce a amin-
tit'o Olay este aceeași, ce s'a fost
pus în periodul trecut dieta față cu
deputatul Vasilie Damianu, pe motiv
că programul național român cu care
a fost ales, nu se pôte uni cu pozi-
ția unui deputat din dieta ungară.
Atunci nu s'a fost terminat judecarea
procesului intentat numitului deputat
din cauză, că dieta a fost amănată și
în urmă disolvată.

Până și „N. P. Journal“, o foie
care nici-odată n'a fost prietenă na-
ționalităților, recunósce acum, că în
cestiunea naționalităților partidele co-
alițiunii se lasă a fi influințate mai
mult de impresiuni individuale și mo-
mentane și-și pierd mai ales față cu
deputații naționaliști din dieta forța
de a-se cumpăta și conțeni.

Au ajuns foile liberale ungresci
de mai înainte să spună asemenea a-
devăruri celor din majoritatea de aȚi,
adevăruri, cu atât mai prețioase, cu
cât nu sunt spuse din simpatie către
naționalități.

Înăsprirea legii electorale în Ungaria.
Correspondența „Figyelő“ din Budapesta
spune, că ministrul de justiție luând ca
pretext agitațiunile, pe cari naționalități
le-ar fi făcut cu ocazia alegerilor, a hotă-
rit a schimba legea electorală, restringând
drepturile așa, ca poporul să nu mai pôtă
fi fanaticat în anume cercuri contra can-
didaților altui partid, și să nu se dea loc
la ciocniri, împiedcând astfel pe unii ale-
gători dela exercițiul liber al votului. De
asemenea novela electorală va prevedé și
împiedcarea constituirei de grupări, cari
să terorizeze pe alegătorii candidatului
adversar, bunăoră cum s'a întâmplat la
Români și Slovaci. În ce privește pe pre-
oȚi, până acum nu există mijloce coerci-
tive, dér pentru viitor, în 1907 va fi mij-
loc și pentru ei, și anume congrua dată
de stat o vor pierde în casuri, când vor
agita la alegeri. De asemenea se vor lua
măsurii contra preoților, cari în discursuri
agresive în biserică, séu în fața bise-
ricii. — Etă o dovadă, că șovinismul nu
dorme!

Vorbirea deputatului

Dr. Mihail Polit

ținută în ședința de 3 Iulie st. v. cu ocaziunea
presentării proiectului de adresă al clubului
naționalist.

(După protocolul stenografic).

Mihail Polit: Onorată Cameră! Pu-
ținți suntem aici în cameră, cari am fost
deputați și înainte cu 30—35 ani. Carac-
teristic este acel timp în privința poziției
de partid de atunci a deputaților nema-
ghiar. Atunci noi eram în stânga extremă
unindu-ne cu acel mic grup, pe care îl re-
presenta partidul independist, 48 ist. Am
făcut-o acăsta, fiind-că trăiam în convin-
gerea, că neatărnarea Ungariei nu este
numai interesul Maghiarilor, ci și al nos-
tru al tuturor. Discursurile mele de atunci
deși rostite într'o ungrurească stricăță,
camera le-a ascultat cu atențiune și răbdare.
(Voci: *Și noi vȚ ascultăm!*) Acum trăim
alte timpuri.

Ugron Gabor: Se pôte?

Mihail Polit: O nouă generație și
un alt curent politic a ieșit la suprafață.
Față cu acest curent politic viu înaintea
adunării deputaților cu rugămintea, să
binevoiescă a asculta discursul meu cu
aceeași răbdare cu care mi-au ascultat cu-
vântările acei bărbăți maghiari, cari în
mare parte nu mai sunt între cei vii, dér
al căror patriotism nu se pôte trage la
îndoială. (*S'auȚim! S'auȚim!*)

În discuția adresei poziția partidelor
parlamentare este de o importanță cardin-
ală. Într'o lungă serie de ani, ca fost de-
putat, am fost martor la tot felul de trans-
formațiuni parlamentare maghiare. Martor
am fost transformățiunii celei mari de la
1875, când s'a prăbușit total partidul cel
mare și puternic deakist, care și-a câștigat
marimere pentru acăsta țără. O formați-
une de partid însă, cum e cea de aȚi, încă
n'am vȚut.

N'am mai vȚut, ca în parlamentul
ungar să nu fie opoziție maghiară. Mi-se
pare că era cea nouă — acăsta este acum
expresia la modă — a șters din parlamen-
tul ungar cele două curente istorice, cari
au existat și înainte de 48, și pe cari mai
bine le pot indica cu aceste cuvinte: Cu-
rentul curuților și cel al boboților. (*S'au-
Țim! S'auȚim!*) Tocmai fiind-că era cea
nouă a șters aceste două curente, în par-
lamentul ungar nu există opoziție maghiară,
există însă o mică opoziție: anume opozi-
ția naționalităților. (*Voci în stânga: Duș-
mani! Mișcare.*)

Președintele: Liniște, d-lor deputați!

Mihail Polit: Ca opoziție vom răs-
punde decât la mesajul de tron și la
programul noului guvern. Vom atinge în
acest răspuns și situația actuală, pe care
noi nu o vedem în colorii așa senine, ca
noua dietă.

În ori-ce discuțiune de adresă, Ches-
tiunea principală este, care este situația
țării, a patriei? (*Așa este!* în stânga). Ge-
niul cel mare al Maghiarilor, figura cea
mare a istoriei universale: Ludovic Kos-
suth în vestitul și grandiosul său discurs
de la 11 Iulie 1848 s'a adresat deputaților
cu aceste cuvinte: „Să salvăm patria!“ De
atunci a trecut o jumătate de secol și
eu întreb, decât compromisul de la 1867,
ori coalițiunea din Țilele noastre au salvat
patria?

Imperiului sfântului Ștefan Provedința
i-a designat ca problemă, ca în urma po-
ziției ce o are, să fie veriga de împreu-
nare între Apus și Răsărit. Imperiul sfân-
tului Ștefan a și fost de fapt în trecut
acăsta verigă. Cum stau însă acum lucruri-
le? În jumătatea de secol expirată, în
Apusul Europei s'au făcut transformățiuni
uriae. În Răsărit în peninsula Balcanică, s'au
constituit state tinere, noue și independen-
te și se vor mai constitui. Care este si-
tuația Ungariei, ca stat — așa dér nu ca
provincie — ?

Sunt patruȚeci de ani, de când s'a

restabilit constituția, și Ungaria ce face? Este regretabil că ea se sbuciumă, se năcăjește, tânjește și pentru ce? (*S'auđim! S'auđim!*) După convingerea mea cea mai intimă, pentru-că n'a fost în stare până acuma a-și găsi punctul de gravitație al existenței sale ca stat. În trecut Ungurii altfel au procedat. Nu este cas întâmplător, că la începutul evului mediu, pe timpul migrațiunii popoarelor, rasele asiatice cari au năvălit în Europa, toate au perit fără urmă. Ungurii au rămas aici. Și decă au știut să creeze un stat, au fost în stare să introducă și realizeze instituțiunile europene de atunci, acăsta se explică prin faptul, că au știut să urmeze statul prea înțelept, pe care Sfântul Stefan l'a dat fiului său.

În timpurile de demult Ungurii au știut să se acomodeze împrejurărilor. S'au făcut creștin, fiind-că au priceput importanța creștinismului, scurt, ei s'au conformat spiritului timpului.

Acum őr stăm în pragul unei ere mari și noue. Este era democrației. (*Așa este!* în centru). Decă Ungaria se va conforma democrației, va pute avea și va avea viitor, decă nu se va sci conforma, nu va avea.

Cum se pörtă Ungaria modernă în fața democrației? Ungaria este singurul stat în Europa, care foarte mult s'asemănă cu signoria veche venețiană. Ungaria este un stat aristocratic, oligarhic cu hegemonie de rassă. Acăsta însă se împotrivesce democrației și contrastază cu spiritul libertății moderne.

Nu începe indoială, că Ludovic Kossuth a fost un mare prieten și mare luptător al libertății. Decă n'ar fi fost așa, n'ar fi avut curajul, ca făcând o spăr-tură în instituțiile medievale ale Ungariei să propună ștergerea iobăgiei și să-și și realizeze propunerea. (Aprobări).

Ludovic Kossuth a avut însă o mare greșală. El a cređut, că libertatea individuală va pute să mulțumescă și poporele nemaghiare. Ludovic Kossuth pe atunci încă n'a priceput importanța cea mare a puterii și ideii de naționalitate. Iobăgia din punctul de vedere economic s'a șters, n'a mai existat, dăr față cu hegemonia de rassă s'a perpetuat iobăgia politică și pe mai departe.

Ludovic Kossuth numai în amurgul vieții a priceput importanța puterii și ideii de naționalitate. Atunci a conceput el planul cel mare al confederației Dunărene. Pe acest timp am luat deja și eu parte la viața politică. Eram deputat croat și ca atare un entusiast unionist. Veniam din Zagrab adesea la Budapesta și eram în contact cu bărbații de stat maghiari de pe vremuri.

Imi aduc aminte, că repausatul Paul Somssich — care era un bun maghiar — când a cetit »Confederațiunea Dunărenă« a exclamat: »Ce este asta? Confederațiunea Dunărenă?« »Atunci noi Maghiarii mai bucurosi, mergem în Reichsrat-ul din Viena, decăt să mergem la Bucuresci seu Belgrad«. Planul a dat faliment în Ungaria. Este caracteristic însă, că Ludovic Kossuth s'a ocupat cu chestiunea naționalităților și decă Ludovic Kossuth s'ar fi ocupat cu ea la 1848, am convingerea, că geniul lui ar fi găsit un chip de a mulțumi poporele nemaghiare. am convingerea că atunci n'ar fi urmat răboiul civil, nici lupta pentru libertate, nici invasiunea rusă, și acum unde ar fi ajuns Ungaria!

Chestiunea naționalităților eu nu o consider de cestiune secundară. O simt și Ungurii, că acăsta e o chestiune importantă.

Timp de patru-spre-zece ani deputații naționalităților au fost excluși din parlamentul ungar. N'a fost o stare sănătoasă, n'a fost o adevărată viață parlamentară aceea, de unde un partid era exclus. Acum am intrat în parlament, cređend, că vom avea o primire prietenească și frățească. Ne-am înșelat.

Șomogyi Aladar: Cum e »bună ziua« așa e și »să dea Dumnezeu«. (Mișcare).

Mihail Polit: Se pare, că la adresa acestui parlament s'au scris versuri, între cari deputații naționalităților puteau ceti și versul acesta al lui Dante: »Per me si va nella città dolente — Per me si va nell' eterno dolore... — Lasciate ogni speranza voi ch'entrate!«

Noi aici ne-am constituit ca partid de naționalități și conform usului parlamentar am adus-o acăsta la cunoștința cercurilor normative parlamentare, răspuns însă n'am primit. Auđim, că nu vrău să recunoșcă, că pöte să existe partid de naționalități. Și pentru ce? Dvöströ dice: »Partid de naționalități? Dör asta se împotrivesce cu ideea de stat maghiar! (Mișcare). Se împotrivesce cu aceea, că într'un stat național nu pöte să existe partid de naționalități«. Aș înțelege prea

bine acest punct de vedere, decă premisele ar fi juste, premisele însă sunt colosal de greșite. În Europa sunt multe state naționale, dăr în Europa nu toate statele sunt naționale.

Nu de mult am auđit în acăstă cameră un discurs improvisat, dăr foarte interesant, discursul baronului Des. Banffy. N'a vorbit d-sa despre Franța, despre Bretoni și despre Basci. Cred, că în acăstă cameră suntem destui, cari am fost și trăit în Franța. Am trăit și eu în Franța și am avut în quartierul latin colegi bretoni și basci și foarte mult mă interesau frumösele cântece populare ale Bretonilor. Dăr într'un parlament european a asemăna din punct de vedere al naționalităților Franța și Ungaria — nu se pöte; și decă un bărbat de stat maghiar totuși o face, la acăsta nu se pöte răspunde, și nici nu e necesar a se răspunde fiind-că totă lumea scie, că cu totul diferite sunt raporturile Bretonilor și Bascilor în Franța, decăt cele ale popoarelor nemaghiare de mai multe milioane din Ungaria. Nici nu insist, ci vrău să fac numai o observație. Decă în Ungaria poporele nemaghiare ar fi în proporția Bretonilor și Bascilor din Franța, atunci nici vorbă n'ar pute fi de chestiune de naționalități în Ungaria, și nici odată nu s'ar fi votat așa numita lege a naționalităților. Baronul D. Banffy a amintit și Belgia, din care väd, că baronul Banffy nu cunoșce Belgia și peste tot nu cunoșce raporturile dintre Flamanđi și Valoni. Eu cunosc prea bine aceste raporturi, fiind-că le-am studiat. Când a fost la ordinea zilei legea școlilor în dieta Ungariei, la 1879, m'am adresat ministeriului belgian și am primit o mulțime de date oficiale despre raporturile, ce există între Flamanđi și Valoni, între limba flamanđă și cea franceză. Pot dice, că poporele nemaghiare din Ungaria ar fi foarte fericite, decă s'ar bucura din partea guvernului ungar de îngrijirea de care se bucură Flamanđii în Belgia. Trebuie cetit și cumpănit, cu ce dragoste și pietate vorbesc bărbații de stat belgieni despre flamanđi.

Nagy Emil: Dăr flamanđii își iubesc patria! (Sgomot).

Președintele: Liniște d-lor deputați! (Va urma.)

Comisiunea bugetară a dietei ungare a ținut în 5 Iulie o ședință, în care s'a desbătut bugetul ministeriului de justiție. În acăstă comisiune s'au accentuat unele lucruri, cari merită să fie relevate. Așa d. e. Paul Hoitsy a atras atențiunea ministrului asupra corpului procurorilor, care se află într'o stare de decadență.

G. Ugron vorbind tot la acest obiect spune, că în corpurile procurorilor sunt foarte mulți francmasoni, cari se protegează revö-proc. Faptul acesta constituie un pericol, și încrederea în justiție se sguđuie. — *Issekutz* dice, că francmasoneria astăzi e o asociație de rövitori la parvenire, de altmintea însă este o instituție venerabilă! Cere ca să se asigure örecare independentă procurorilor. — *Ratkay* atrage atențiunea ministrului asupra asigurării libertății presei. Instituția procurorilor de nöpte anulează legea dela 1848, care abrogase pentru tot-déuna cenzura. Cere măsură ca cenzura să nu mai fie posibilă.

Geza Polonyi, ministrul de justiție răspunde, că este imposibil a realiza independența absolută a procurorilor de cãtră puterea de stat. S'a întâmplat în trecut, că unii procurori s'au lăsat a fi întrebuințați pentru scopuri nelegale, vöind ași asigura avansarea. El nu va îngăđui, ca astfel de procurori să fie remunerați. Vorbind despre libertatea presei ministrul dice, că el trebuie să aibă în vedere și codul penal, și decă cineva provöcă la revoltă, trebuie să se pună în vögore legea penală. — Înainte cu 32 ani și densus (Polonyi) a fost francmason, dăr a dimisionat. Este adevărat, că solidaritatea este legea fundamentală a francmasoneriei. Acăsta însă nu e în favorul procurorilor, fiind-că sunt accesibili influințării. Nu vrău să persecute pe nimeni, dăr nu vrău ca corpurile procurorilor să devină o loje de francmasoni.

Contele Arved Teleki relevază postulatul naționalităților în privința limbei în justiție. Părerea lui este, că în ținuturile expuse locuite de naționalități chiar și din punctul de vedere al controlării interpretării este necesar, ca în senatele de judecată să se numescă și câte un judecător,

care scie bine limba naționalității. Trebuie să aducem și öre-cari jertfe de dragul păcii. S'ar pute de exemplu, să se dea öre-cari adausuri la léfa pentru a promova învögarea limbelor naționalităților.

Ministrul Polonyi, dice, că contra interpretărilor se pot face multe observări. La numirile de judecători densus este cu mare băgare de sémă la cunoștințele de limbă și concurrentul cu cunoștință de limbă este tot-déuna preferat! Înă și mai mult, la judecătoriiile din ținuturile locuite de naționalități, el bucurosi numesce și de acei, cari aparțin naționalității respective. Decă s'ar întâmpla să fie necesar, ceea ce nu crede, el nu va refusa nici adausurile de léfa.

Din dieta ungară.

Ședința dela 6 Iulie.

S'a continuat desbateră asupra adresei. Dintre deputații naționaliști a luat cuvântul în acăstă ședință

Milan Hodzsa, care începe prin a declara, că și naționalitățile sunt credincioșe consolidării suveranității de stat, ar voi însă, ca mai întâi să se creeze suveranitatea poporului. Cât timp Maghiarii au luptat cu legea într'o mână pentru drepturile lor, pe atunci în cealaltă mână ținău ciomagul cu care dau în cap drepturilor naționalităților.

Salută cu bucurie căderea bazei dela 67, care a făcut posibilă subjugarea Slavilor atât în Austria, cât și în Ungaria. Destul îi este însă poporului căderea bazei dela 67, destul îi este restabilirea constituției? Nu, ci trebuie să se creeze o nouă constituție venind la cãrmă democrația cu votul universal și cu desființarea virilisimului și a dreptului de vot al funcționarilor.

Oratorul vorbesce apoi despre restringerea dreptului de întrunire și amintesc, că în cercul său fü oprită în Decembrie o adunare naționalistă, fiind-că era frig, őr în Iulie s'a oprit alta, fiind-că era cald. Întrébă pe ministrul de interne, când se va face reforma votului universal și când va da informații lămuritoare în cestiunea acăsta? între absolutism și sistemul actual, deosebirea este numai aceea, că sub absolutism a fost asupriți și Maghiarii, őr sub sistemul actual numai naționalitățile. Până la finea secolului 18 statul maghiar n'a avut nici o basă națională maghiară, în dietă erau Unguri, Slovaci, Români, nobili de-opotrivă (Sgomot).

Ugron G. Numai nemeși maghiari. Nu existau alți nemeși.

Milan Hodzsa: Când acei nemeși au negat limba poporului, și-au pierdut titlul de drept de a fi conducătorii acestuia. Cestiunea votului universal a fost adusă în parlament de naționalități. Ceea-ce a făcut până acum ministrul de interne pe terenul administrației, nu este potrivit a deștepta încrederea naționalităților. Critică vorbirea ce a ținut-o ministrul de rövöi în delegațiunea ungară și dice, că prin limba de regiment se țintesce la maghiarizarea armatei.

Ugron: Trădător.

Hodzsa: Mă rog, în cestiunea limbei de comandă eu consider imposibilă o înțelegere; eu însă nu voi pune piedeci, decă prin acăsta nu vrău să maghiarisați.

Președintele suspendă ședința. După deschidere

Hodzsa continuă pretinđend înființarea gimnasiunii slovac, și adauge, că cel mai mare gravamen al poporului slovac este, că nu-și pöte căuta dreptatea în limba sa. (Strigări pătimașe din stânga: Să învețe unguresce) Mulți Slovaci pierd procesele din cauză că nu știu unguresce. (Strigări: Asta-i însinuire contra justiției maghiare. Acolo e tãlmaciul). Nu pöte fi vorba de înțelegere deplină câtă vreme politica maghiară nu va nusi spre unitatea sentimentelor. — Primesce adresa lui Polit.

După o scurtă pauză a luat cuvântul Günther Antal, secretar la justiție, ca să răspundă lui Hodzsa. După aceea a luat cuvântul

Dr. Stefan Petrovică care, după foile unguresci, a accentuat, că Ungaria este stat poliglöt și că instrucția populară stă pe picior röv. (Strigări: Nu-i adevărat!) Ba-i adevărat (Strigări: Nu-i așa). Ba-i așa! *Schluss!* (Mareilaritate) Accentuează, că Slovaci și Români sunt nemulțumiți, și decă patria ar ajunge őrăși în primejdie, ca la 48, se teme, că poporul se va întörce în contra ei.

Președintele: chem la ordine pe orator, căci nu pot permite să se facă un astfel de apel din acăstă cameră cãtră popor.

Dr. Petrovică declară, că nu vrău să agite. Primesce adresa prezentată de Polit.

Leul și tigru. Tot în ședința dela 6 Iulie Visontai Soma s'a ocupat cu adresa. Intre altele a polemizat și cu oratorii naționaliști. A spus apoi, că miniștrii de ađi, liberi de presiunea mai înaltă tradițională, apără fără frică interesele patriei față cu Austria.

Vaida-Voevod: Față cu acăsta se umilesc.

Visontai spune, că are încredere în guvern, deöre-ce vrău să fie maghiar. Naționalitățile își incheie acușările lor cu declarația, că ele sunt bunii patrioți și după fie-care atac cãntă Himn-us-ul. Ele sunt ca omul acela simplu, pe care ascunđendu-l în piele de leu, l'au închis lângă un tigru. În loc însă ca, după instrucție, să fi urlat ca leul, s'a aruncat la pãmânt și a început să dice »Tatăl nostru«.

Vaida-Voevod: Tocmai ca d-vöströ în Viena.

Tablou!

Discuția s'a continuat în ședința dela 7 Iulie.

În ședința de Sãmbătă a Camerei deputaților, Dr. Aurel Vlad, deputat, a adresat președintelui consiliului și ministrului de finanțe următörea interpelare:

1) Este adevărat, că pe basa unei înțelegeri între ministrul președinte al fostului cabinet baronul Geza Fejervary și coalițiune, s'a destinat o mare sumă de bani din casa statului spre a se despăgubi funcționarii din comitate și ai statului, numiți sub guvernul Fejervary.

2) Ce sumă s'a pus la dispoziția primului ministru în acest scop și cu ce drept și sub ce titlu a ridicat ministrul de finanțe acăstă sumă?

E öre posibil, după părerea actualului guvern și a majorității sale, ca să fie despăgubiți cu banii statului funcționarii pe cari Fejervary i-a întrebuințat pentru combaterea luptei naționale a opoziției și cari au întreprins ast-fel o acțiune nepatriotică?

Gãsesce ministrul președinte, că s'a făcut bine întrebuințându-se banii acestia pentru a se rövplăti fapte nepatriotice?

D. Wekerle răspunde imediat la aceste întrebări declarând, că între el și Fejervary n'a fost nici o înțelegere privitor la asemenea despăgubiri. Fejervary a rugat pe șefii coalițiunii ca să procedeze în mod legal față de funcționarii numiți de densus, că funcționarii nu au dreptul la mai mult, decăt li se cuvine după lege. Atunci Fejervary răspunde că, în acăstă situațiune, se vede silit să despăgubescă pe funcționari.

Eu am luat în primire dela Fejervary, adauge d. Wekerle, numai fondul disponibil. Fejervary n'a uzat de bani ai statului, ci a avut la dispoziție numai bani particulari, a căror proveniență și destinație nu o cunosc.

Primul ministru rögă Camera să ia în considerație răspunsul său. Interpelantul și membrii Camerei s'au declarat mulțumiți cu acest răspuns, după care s'a trecut la ordinea zilei.

Tariful vamal autonom față cu Serbia.

În Viena, ca și în Budapesta s'a publicat în ziua de 7 Iulie două ordine cu același text, prin cari se ordonază aplicarea tarifului vamal autonom față cu măr-furile de proveniență sərbescă.

În ședința de la 7 Iulie a dietei ungare Zboray și Bedöhazi au interpelat în cestiunea acesta, întrebând, care este cauza, că Ungaria nu este în stare nici a prelungi vizorul comercial, nici a încheia o convenție definitivă, și care este cauza, că guvernul ungar, în înțelegere cu cel austriac, au ordonat închiderea graniței interdicând sub pretext de motive veterinare, importul vitelor rimătörilor și galițelor.

Ministrul președinte Wekerle a răspuns interpelanților printr'un discurs mai lung în care a arătat cauzele conflictului vamal dintre Austro-Ungaria și Serbia și pe care și l'a introdus prin o declarațiune privitoare la politica balcanică a monarhiei, în-deosebi față cu Serbia, care politică nu urmãresce violarea sentimentului național.

la intereselor nici unui stat ori popor alcanic.

Spune apoi ministrul, că până la 1 Martie se menținuse cu Serbia raportul națiunii celei mai favorizate. Acest raport a durat apoi până la 6 Mai. Atât Serbia, cât și Ungaria se bucurau reciproc de favoruri. Serbia însă a profitat mai mult. Din 1901 începe să s'aport importul Serbiei de la 50 la 70 milioane, pe când exportul Ungariei a stagnat, fiind anual de 30 — 31 milioane.

Starea acésta de lucruri nu se mai putea menține. La 8 Iunie ne-am pus, deci, pe punctul de vedere, că de orice tratărie vamale cu Serbia nu duc la rezultat, deoarece nu ni-se face nici o concesie concretă, să fixăm un provisoriu, în decursul căruia să se înființeze convenția între Austro-Ungaria și Serbia. Atunci am cerut să se dea concesii de vamă la 60 pozițiuni. Am mai pretins, ca atunci când noi consumăm 10% din exportul Serbiei să în schimb exportul nostru nu i-se dea prioritate în Serbia și această prioritate se dea statelor, cari nu stau în astfel de relații cu Serbia, preluând a-se câștiga valoare articolelor noștri de industrie pe piața sârbă și să se garanteze în unele privințe această piață.

Mihai Polit: Asta este contrar principiului internațional).

La cererile și pretensiunile noastre răspunsul a fost, că nu ni-se pot face concesii de felul amintit. Din contra Serbia a ridicat pretensiuni, care decât le-am făcut conces sub durate provisorii, am fi s'ar mai departe decât am fi putut merge la încheierea definitivă a convenției, așa că aceste concesii ar fi zădărnice convenția.

În astfel de împrejurări, am fost siliti ca cu ziua de ieri să închidem din nou granița spre Serbia.

În privința acésta ministrul de externe a procedat perfect de acord cu dorințele exprimate de guvernul ungar, ba a mai amânat termenul închiderii graniței cu o săptămână.

Camera a luat spre scire răspunsul.

Cronica externă.

Situația finanțelor rusești. »Russische Correspondenz« din Berlin scrie asupra stărei financiare a Rusiei următoarele:

În ședința Dumei în care s'a luat în discuție chestiunea venirii în ajutor a populației sărace, cu 50 milioane de ruble, ministrul de finanțe Kokowzef a declarat, că în afară de împrumutul contractat pe piața franceză, bugetul Rusiei se încheie cu un deficit de 130 milioane ruble. Causa acestui enorm deficit sunt cheltuielile ocazionale de războiul cu Japonia, cât și consecințele acestui război. Aceste cheltuieli au fost cu 200 de milioane de ruble mai mari, decât s'a arătat. Despre un împrumut nou în străinătate, nici vorbă nu poate să fie, deoarece renta rusă este mai scăzută chiar decât bonurile Argentinei. Un împrumut interior în condițiunile actuale nu se poate contracta. Așa că guvernul nu știe de unde și-ar pute procura cele 50 de milioane necesare ajutorării nenorocitului popor.

Noul cabinet spaniol. Cabinetul Lopez-Dominguez a fost constituit și a depus Sâmbătă după amiază jurământul. Etă lista noilor miniștri: președinte al consiliului și războiului Lopez Dominguez, externe Gulon, interne Bernabe Davila, finanțe Navaro Reverter, lucrări publice Garcia Prieto, marină Alvarado, instrucție Amalio Gimeno, justiție Romanone.

Afacerea Dreyfus. Avocatul Morand a arătat principiile de drept, cari s'au încheiat în favoarea casării fără trimitere și a încheiat pledoaria sa printr'o înduioșătoare perorațiune.

Curtea va intra în deliberare aș. Hotărârea nu se va putea da după totă probabilitatea, decât Marți sau Mercuri.

Generalul Mercier s'a hotărât în fine să răspundă acușărilor ce i-se aduc. El a

adresat o scrisoare deschisă președintelui curții de casație, calificând drept insuficientă ancheta justiției și apoi fără vre-o altă motivare, menținându-și convingerea despre vinovăția lui Dreyfus.

Mercier se referă la faptul, că Dreyfus și-ar fi mărturisit însuși vinovăția.

Din orașele de la sud ale Rusiei sosesc sciri foarte alarmante. Astfel la Sebastopol soldații țin *meetinguri* pe străzi. La o astfel de adunare au luat parte peste 1000 de soldați și mateloți. S'a decis a se sprijini partidul lucrătorilor din Dumă.

La Tiflis a izbucnit *greva generală*. Din Vilna sosesc sciri neliniștitoare și anume, că acolo se prepară *marș marelui*. În Vilna a fost arestat un paznic de închisore, care a împușcat în aer și a început să strige: »Eveii trag focuri!»

Din toate provinciile Rusiei se anunță *revolte agrare* și că țeranii au stricat telegraful și telefonul. La Voroneț o ceta de țerani revolțati s'au ciocnit cu armata. La Metoisc a fost de asemenea o cumplită încaerare între țerani.

SCIRILE DILEI.

— 9 Iulie n.

Incheierea anului școlar la școlile primare române din Brașov. s'a făcut ieri în mod solemn, luând parte afară de elevii, elevele și corpul didactic al acestor școle și un public foarte numeros. Serbarea prezidată de președintele eforiei școlare Dr. V. Saftu, a fost deschisă printr'o rugăciune executată cu multă precizie, de către corul elevilor și al elevelor sub conducerea d-lui inv. N. Stoicovici. A urcat apoi tribuna directorul școlii de fetițe d-l Ioan Dariu, care a rostit un discurs călduros despre importanța culturii. Interesantul discurs, care a fost primit cu vii aplauze, îl vom publica în numărul nostru popular. Oratorului i-a răspuns părintele Dr. V. Saftu, mulțumind corpului didactic pentru rodnică sa activitate în anul expirat, activitate ce a fost în mod elogiios relevată și de inspectorul reg. școlar cu ocaziunea vizitării acestor școle, și îndemnând elevele și elevii la învățatură și la purtare bună și religioasă-morală, ca să devină membrii folositori ai neamului românesc. A urmat apoi cântecul »Sună buciul« executat de corul școlărilor cu același precizie. După cetirea clasificățiunilor s'au împărțit elevelor și elevilor distincții, în număr de aproape o sută, cărți folositoare drept premii.

Cu aceste s'a încheiat frumoasa serbare.

Examen la internatul »Reuniunii femeilor române din Brașov.« Luni în 2 Iulie orele 4—5 p. m. s'a ținut în sala gimnasiunii român examenul teoretic cu elevele internatului »Reuniunii femeilor române« din Brașov. Examenul a fost prezidat de părintele Dr. V. Saftu, fiind de față președintele »Reuniunii« d-na Elena Săbădeanu, împreună cu mai multe membre din comitet. Din religie a pus întrebările părintele Dr. V. Saftu, ér din limba și literatura română, istoria patriei și cea universală și din igienă d-na Maria Gr. Popescu n. Bogdan. Răspunsurile au fost cât se poate de corecte și exacte. Examenul s'a încheiat cu recitări din poezii Goga, Alexandri și Iosif. Părintele Dr. V. Saftu la sfârșitul examenului a mulțumit într'o cuvântare atât președintelui Reuniunii d-na Elena Săbădeanu pentru zelul și interesul deosebit ce-l depune întru prosperarea școlii, cât și dómnei profesore Maria Gr. Popescu pentru succesul frumos al examenului.

Examenul practic din menaj și croitorie s'a ținut Duminecă în 8 Iulie în curtea internatului, în prezența unui public numeros. Asupra acestui examen vom mai reveni.

Examenul la grădina de copii. Mercuri în 4 Iulie a avut loc examenul la grădina de copii din Schei de sub conducerea dómnei Maria Gr. Popescu. Un asistent ne scrie despre acest examen următoarele:

»Copiii au intrat în sală în marș cântând și toți cu buchete de flori în mână. După-ce copiii au mai cântat câteva cântece în marș, s'au așezat în două cercuri, cei mici și cei mai marișori. În cerc copiii au executat câteva exerciții de gimnastică și au recitat câteva poezii de totă drăgălășenia, ca »Cu cofta cu grăunțe« și »Limba mea«.

S'au jucat după aceea câteva jocuri nou aranjate de d-na M. Gr. Popescu: »O fată de păstor și aricii« etc. (D-na Popescu în lipsa de material în românește pentru aceste școli, își compune și aranjază singură din an în an material nou și variat.)

La sfârșit părintele Dr. V. Saftu în numele comitetului dela biserica sf. Nicolae a felicitat călduros pe d-na Popescu pentru succesul frumos al examenului.

Copiii li-s'au împărțit apoi bombone și li-s'au dat lucrurile, ce le-au lucrat ei în cursul anului.

Din Blășiș ni-se scrie: Aș la 7 Iulie n. s'a făcut în catedrala de aici instalarea de canonic prebendat a Rvdss. D. George Munteanu, numit de curând în această demnitate bisericească. Decă considerăm dotațiunea împreună cu stalul canonic de sub întrebare, n'ar merita să i-se dea nici o atențiune; decă-l considerăm însă din punctul nostru de vedere, ca un oficiu înalt bisericesc, de sigur că înaintarea la acest post s'a făcut numai pe baza meritelor câștigate în sudorea feții proprii. Nou numitul și instalat canonic George Munteanu, care ani îndelungați a adus servicii și jertfe multe pe terenul culturii poporului nostru, a meritat această înălțare în treptele eclesiastice și toții amicii progresului și culturii neamului nostru se vor bucura de acésta numire. — *Veritas.*

Festivitățile din Chișineu. Alteța Sa Archiducele Iosif — scrie »Biserica și Școlă«, s'a introdus în posesiunea sa, domeniul dela Chișineu, Duminecă, dând cu acésta ocaziune o solemnă serbare, la care au asistat corporațiunii și delegații de pe teritoriul comitatului nostru. În seria recepțiunilor, reprezentând biserica noastră, P. C. Sa părintele Ciorogariu a adresat părechii archiduciale următoarele cuvinte:

»**Alteța Voastră imperială și regală!** Biserica gr. or. română, cu prilejul instalării în domeniul a Alteței Voștre, îndrănescă a Vă întâmpina cu sentimentele de tradițională credință nutrită călduros față de glorios domnițoarea Cassă de Habsburg.

Alteța Voastră imperială și regală!

În luptele vieții, înfățișarea Altețelor Voștre între noi, cultivatorii modești ai lunei ideale religioase, a sentimentelor cătră tron și patrie, face efectul razei de soare. Ni-e spre deosebită bucurie, că în hotarele moșiei pe care ați o luați oficios în stăpânire, de vremuri îndepărtate locuiesc covârșitor credincioși ai bisericii noastre. Tocmai de aceea rugăm pe Altețele Voștre să împrăști razele de bună-tate asupra vetrelor credinciosului nostru popor, precum și asupra așezămintelor bisericesci și culturale ale noastre, cari în serviciul idealelor sunt chemate a crește în țără fericită cetățenii fericiți. Fie între noi binecuvântat numele Altețelor Voștre și al augustei familii«.

Părintele protosinzel R. Ciorogariu a fost chemat la masă, unde a fost distins cu imediată ședere lângă Archiducele, care sub întreg decursul mesei s'a întreținut viu cu protosinzelul nostru asupra chestiunilor bisericesci și sociale, în special și-a exprimat bucuria, că pe calea d-lui inspector Varjșay i-a venit la cunoștință progresul îmbucurător ce-l fac școlile noastre.

Doi adunări culturale economice. Pe ziua de 2 August n. sunt convocate la Orăștie adunarea generală a despărțămintului »Orăștie« al »Asociațiunii« și adunarea generală a »Reuniunii Economice« din Orăștie.

Hymen. Veturia Petran și Dr. Iulian Pop căsătoriți. Bistrița 2 Iulie 1906.

Din Sighetul Maramureșului primim următoarele rânduri: Onorată Redacțiune! La cele publicate în Nr. 138 a. c. al »Gazetei Transilvaniei« cu totă onoarea vă răspund următoarele:

La adunarea generală a reuniunii învățătorilor gr. cat. români din Maramureș ținută sub președinția mea, s'au pertractat cauzele în ordinea prescrisă în limba română.

În Călinești atunci au fost directorii civili dela sedrie, cari lucrau cu întocmirea cotelelor catastrale și de porție. S'au invitat și aceia la gustare. La gustare s'au cântat hori românești, apoi s'au cântat și cântece ungueresci prin domni civili. S'a cântat și »Isten ald meg«, însă nu l'am întonat eu, deoarece eu nu cânt nici când, căci bunul Dumnezeu mi-a dat un trup înalt, dér glas nu mi-a dat. Cu glasul meu mă pot servi la sântele slujbe, dér nu în public, căci, cum scriu, nu cânt nici-odată.

După obiceiurile de pe aici la adunări se cântă și ungueresce, ba și rusesce. Chiar și unguirii cântă cu drag horile noastre și jocă »Apșanca«, călușerul mara-

mureșenesc. Trăim în pace și frățietate cu poporele conlocuitoare. Mă rog să binevoii a publica aceste. Cu adencă stimă T. Bud vicar.

Necrolog. Milița Iovescu n. Vedrilla a repausat la 5 Iulie în Caransebeș, în etate de 68 ani. Repausata a fost sócra d-lui asesor consistorial Victor Tordășianu din Sibiu.

Epilog la alegerile dietale. Și Slovaci sunt supuși la aceleași șicane și pedepse pentru ținuta lor la alegeri, ca și Românii. Fibrul din Verbó a pedepsit pentru preținse contravenții comise cu ocaziunea alegerilor pe preotul Bodiczky la 10 zile închisore și 150 cor. amendă, pe 5 locuitori din Poldkylva la câte 100 cor. amendă, ér fibrul din Miava a pedepsit pe 7 locuitori din Brezova la câte 10 zile închisore și câte 150 cor. amendă.

Panamale diaristice. Destăinuirile scandalose despre extorcările diaristilor maghiari la instalarea guvernului din Fiume se confirmă, deși guvernul însuși, contele Nákó, cu un cavalerism deplasată sărit în apărarea șacailor, cari i-au golit punga și bufetul. Chiar și istoria cu lingurile de argint încă a fost adevărată. Una din acele linguri a fost și trimisă înderét. Diarele »Zeit«, »Times« și »Figaro«, ai căror corespondenți încă au fost bănuți în daravera murdară, au întentat proces de pressă. Au mai ieșit la ivelă următoarele nume: Svaby, redactor la un diar litografat, care a căpătat 3000 cor., diaristii »Gara« și »Molnar« câte 200, ér diarul »Függ. Magyarország« 2000 cor. Tot în afacerea fumană mai sunt amestecate următoarele onorabile nume de diaristi: Schiller, Seichert, Schönmann, Rónai etc. Despre »Függ. Magyarország« se mai dice că ar fi fost mituit de guvern cu suma de 40.000 coróne. Deputatul Lengyel Zoltan, care iscălia ca prim redactor, aușind de acésta — s'a retras de la numita foie. Se svonesce, că »F. M—g« și sub guvernul Fejervary a căpătat subvenție.

Clasa a III-a la trenul accelerat. Ministrul de comerț F. Kossuth a dat ordin, ca să se facă încercare cu vagon de clasa a III-a la trenul accelerat. S'au și introdus deocamdată pe linia Budapesta—Viena. Decă se renteză, le pune și pe alte linii.

Sosirea noului episcop grec la Varna. Noul episcop grec la Varna, Neophytos, a sosit Sâmbătă dimineața la Varna pe bordul vasului austriac »Gorița«. Cu toate măsurile luate episcopul grecesc a fost primit cu pietrii și silit să se reîmbarce.

Duma și fómetea din Rusia. Duma a adoptat propunerea ministrilor de finanțe și interne cu amendamentele comisiunii budgetare, votând 15 milioane ruble, în loc de 50 milioane cât se ceruse, pentru fómete. Duma a hotărât ca restul sumei să se obție prin reducerea bugetului anunțat cu escedente. Propunerea socialiștilor de a-se găsi suma de 50 milioane ruble pentru desfășurarea poliției și din resursele domeniilor imperiale, a fost respinsă.

Examen la cursul administrativ. În anul acesta la cursul administrativ din Oșorheiu au deus examenul cu succes și următorii 13 români: George Branisce (Tórcla), Nicolae Dan (Zérnesci), Luca Feldrihan (Năsăud), Iosif Flutur (Körösszeg), Ioan Ilie (Zérnesci), Victor Iosof (Galiș), Iacob Oratie (Zérnesci), Valeriu Pop (Hașag), Eugen Popard (Făgăraș), Ioan Posmușian (Ragla), Ioan Ștandru (Viștea inf.), Alimpu Stan (Gârbova de jos) și Ioan Vișa (Șeica-mare).

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 7 Iulie. Transportarea în patrie a trupelor din Manciuria și Siberia orientală, e definitivă. Guvernul rusesc anunță, că un război cu Japonia este inevitabil, de orice Japoniesii voesc să pună stăpânire pe linia ferată până la Charbin. Guvernul a trimis 4000 de soldați la Yalta cu ordine excepționale.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Corsete

— cele mai bune și moderne —
la B. Goldstein, Brașov strada Vămei 21

Primul ajutor la vomituni (vărsătură) i-l ofere făina lui Kufeke pentru copii cu excluderea laptelui, care ar da un teren favorabil germenelor bôlei și nu este digerat de mațul îmbolnăvit. Prin luarea făinei lui Kufeke fără lapte, care prin albuminul, ce-l conține, dă un teren rău pentru nutrirea germenilor bôlei și prin aceea diminuează procesele de fermentațiune în maț, se isbutesce a opri vomituni (vărsătura), a face posibilă éráși luarea hranei și a potența din nou rezistența corpului contra bôlei. Și contra diarehei are făina lui Kufeke un efect favorabil.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Iulie n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	113.40
Renta de coróne ung. 4%	94.55
Impr. cáil. fer. ung. în aur 3 1/2%	84.70
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4%	94.70
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	208.40
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	99.65
Renta de argint austr. 4 2/10	99.60
Renta de aur austr. 4%	117.90
Renta de coróne austr. 4%	99.70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	89.50
Losuri din 1860	158.40
Acții de-ale Băncei ung. de credit 1690.—	—
Acții de-ale Băncei austr. de credit 807 —	—
Acții de-ale Băncei austro-ung.	668.—
Napoleoniori	19.13
Mărci imperiale germane	117.47
London vista	240.40
Paris vista	95.57 1/2
Note italiene	95.60

Cursul pieței Brașov

Din 8 Iulie n. 1906.

Bancnote rom. Cump. 18.90 Vënd.	18.94
Argint român "	18.84
Napoleoniori "	19.06
Galbeni "	11.20
Mărci germane "	117.20
Lire turcesci "	21.50
Seris. fonc. Albine 5% 101.—	102
Ruble Rusesci "	2.63

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1905		1906	
18 Iunie.		10 Iunie.	17 Iunie.
A c t i v			
65.275,960	46006960 Reser. metal. aur 73022799	103.067,650	102.912,799
4.235,574	19269000 " Trate aur 29890000	2.104,684	2.078,841
41.952,344	Argint și diverse monede	66.095,410	68.967,838
23.084,268	Portofoliu Român și străin.	26.656,010	27.087,353
11.999,990	*Impr. pe efecte publice 6195200	11.999,876	11.999,876
14.316,173	" " " in cont-corent 20892153	14.896,734	14.896,734
2.943,984	Fonduri publice	2.910,324	2.910,324
5.670,978	Efectele fondului de rezervă	5.766,522	5.767,518
573,879	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	602,709	602,733
838,815	Imobile	773,718	857,993
83.877,777	Mobilier și Mașini de imprimerie	81.253,582	81.027,957
—	Cheltueli de administrație	—	—
58.830,143	Depozite libere	19.140,408	19.040,228
313.599,885	Conturi-corente	335.267,627	338.150,194
	Conturi de valori		
P a s i v			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
19.771,835	Fond de rezervă	21.291,642	21.291,642
2.946,244	Fondul amortis. imob. și materialului	3.158,004	3.158,004
167.200,010	Bilete de bancă în circulație	215.569,240	215.458,160
1.127,123	Dobânzi și beneficii diverse	1.236,230	1.294,014
83.877,777	Depozite de retras	81.253,582	81.027,957
26.676,896	Conturi corente	758,929	3.920,417
313.599.885	Scomptul 5%	335.267,627	338.150.194
	* Dobânda 5%		

„Albina“ Institut de credit și de economii în Sibiu.

PUBLICAȚIUNE.

In sensul art. de lege XXXVI. din anul 1876 § 29.

- Suma scrisurilor fonc. puse in circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1906 face K 5 473,000 —
 - Pretenziunile institutului de imprumuturi ipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de „ 6.129,854 76
 - Valórea ipotecelor luate de bază la susnumitele imprumuturi ipotecare este de „ 24.696,181 —
 - In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de „ 500.000 —
- acesta e indus in cont separat și plasat in următoarele efecte publice:
Nom. K 6,400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%
" " 6,000.—	Obligaț. cu premii ale băncei ung. hipot. cu 4%
" " 4,200.—	Sorti de ale imprumut. pt. regul. Tisei cu 4%
" " 2,200.—	Sorti de ale impr. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%
" " 5,800.—	Obligațiuni cu premii de ale inst. austr. priv. de credit fonc. cu 3%
" " 106,000.—	Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcasse cu 4 1/2%
" " 20,200.—	Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2%
" " 100,000.—	Obligațiuni comunale Pester ungar. Commercial-Bank cu 4%
" " 74,600.—	Scrisuri fonc. Pester ungar. Commercial-Bank cu 4%
" " 150,000.—	Obligaț. comun. Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%
" " 14,000.—	Rentă comună Maiu cu 4%
" " 10,000.—	Rentă austriacă în cor. cu 4%
" " 4,000.—	Acțiuni de ale Reun. gener. de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%

Sibiu, 6 Iulie 1906.

DIRECȚIUNEA.

AVIS!

Suberisul am onórea a face cunoscut On. public și in deosebi epitropilor bisericesci, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi) Strada Negră nr. 3 (3 Felső-Villa-utca 3)**

O fabrică de luminări de cêră curată și parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de cêră și parafină din Ardeal.

Și sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări în toate formatele, precum și aurite, ér comandele le voui executa prompt și cu prețuri foarte convenabile.

70—90,1858

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tunceria de pe parcul Rudolf la Eremias Nepoții.

De inchiriat

peste vară casele Buntoiu din Strada Prundului 39.

Oferte în scris sunt a se adresa până la 1 Iulie v. a. c. la Eforia școlilor centrale gr. or. române din Brașov.

3-3.

Eforia școlară.

FARMACIA la „LEU“ FRIEDRICH STENNER

Brașov, Strada Porții nr. 21. Recomandă marele deposit in specialități medicinale indigene și externe.

Specialități de gumă. Articoli pentru îngrijirea bolnavilor. Cu deosebire SPIRT LOBOGO (Lobogo franzbrantwein), doftorie bună contra durerilor de reumatism, jungbiuri, dureri de cap, etc. Prețul 1 sticlă mică 80 b. 1 sticlă mare 1 cor. 60 b. SPIRT de PAPRICA (Paprica franzbrantwein), doftorie probată contra reumatismului, Ischias, soldină etc. Prețul 1 sticlă 1 cor. și 2 cor.

Ce etate aveți?

Fata D-voastră este do-vadă. — Dacă doriți a vă conserva fata tinăra întrebunțați Pudra Actina de Cologne, o novitate pe temeii științifice, pentru conservarea și înfrumusețarea teintului și evitând pudra de ores, care astupă porii și produce sgrăbunțe. ACTINA are efect admirabil asupra necureței teintului, feței galbene, sgrăbunțosei, pistruiei etc. A se aplica cu o bucatică de piele de caprioră albă, sau cu o basma de batist. Parfumat 2 cor., neparf. cor. 1,50 b. In Brașov: la farmacia EDUARD KUGLER. Representanța generală: AL. GISCHNER Viena, II. Pazmanitengasse 11.

Hôtel Central

Brașov, Strada Lungă nr. 1.

Recomandă 45 camere pentru pasageri din nou mobilate dela 80 cr. în sus.

Mai departe:

Sala cea mare,

pentru Baluri, Concerte, Banche-te, Nunți etc. montată din nou și escelent iluminată.

De asemenea:

Elegantul Salon Restaurant

spre Strada, precum și

Pivnița de Vinuri (a-la Eszterházy) atât în pivnița cât și în Restaurant pot servi cu bucătărie bună, Bere de Steinbruch și Vinuri curate de Ardeal. 32—60.2236.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Cruce seu stea după electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

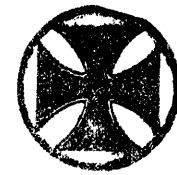
Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteii, țiuțuri de ureche, bătăile de inimă, sgărçiri de inimă, asmă, anđul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, re-căală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insómnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicu-lui se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multă mire învențiunea mea și ori-cine póte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ci „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țêră i streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A. E. colțul strada Kálmán.